

Διάλεξη στο πλαίσιο του ΠΜΣ «Πολιτισμική Ανάλυση και Εκπαίδευση»  
του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών

**Η νοηματοδότηση (mentalization) ως αναστοχαστική λειτουργία  
στην οικογένεια και στην εκπαίδευση**

Ομιλήτρια: Σταυρούλα Λαμπρινέα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η έννοια της *νοηματοδότησης (mentalization)* εισήχθη από τους Fonagy, Steele, Moran, Steele & Higgitt (1991), και προσδιορίζει την *αναστοχαστική λειτουργία (reflective functioning)*, δηλαδή την κατανόηση του εαυτού και του άλλου καθώς αλληλεπιδρούν. Η ικανότητα για νοηματοδότηση αναπτύσσεται σταδιακά κατά τη διάρκεια της αλληλεπίδρασης γονέα – βρέφους και καθορίζεται από την ευαισθησία και αποκρισιμότητα του γονέα στις ανάγκες του βρέφους. Η νοηματοδότηση συμβάλλει στη ρύθμιση των κοινωνικών σχέσεων, μέσω της ρύθμισης του συναισθήματος και της κατανόησης των πεποιθήσεων, των σκέψεων, των επιθυμιών και των κινήτρων του εαυτού και του άλλου στη μεταξύ τους επικοινωνία. Η αναστοχαστική λειτουργία αναδύθηκε μέσα από τις ψυχαναλυτικές μελέτες της διαγενεαλογικής μεταβίβασης του συναισθηματικού δεσμού μητέρας - βρέφους (Fonagy, Target, Steele & Steele, 1998).

Στην παρούσα διάλεξη θα αναδείξουμε τον ρόλο της νοηματοδότησης στην ποιότητα του δεσμού γονέα-παιδιού, στο ψυχικό τραύμα που μεταβιβάζεται από γενιά σε γενιά, και στην οικογενειακή βία. Θα περιγράψουμε, επίσης, το θεραπευτικό μοντέλο *αναστοχαστικής γονικότητας (Mentalization –Based Treatment for Parents: Reflective Parenting)*, που υλοποιείται στο Anna Freud National Center for Children and Families. Πρόκειται για ένα ψυχοεκπαιδευτικό πρόγραμμα που απευθύνεται σε γονείς με παιδιά 4-12 ετών, και στοχεύει στο να ενισχύσει τη γονική αναστοχαστική ικανότητα, να μειώσει τις οικογενειακές συγκρούσεις και να βελτιώσει τις οικογενειακές σχέσεις. Θα συζητήσουμε επίσης τη δυνατότητα εφαρμογής της αναστοχαστικής λειτουργίας στο χώρο της εκπαίδευσης, εξηγώντας τη λειτουργία του *αναστοχαστικού δασκάλου*.

**Σύντομο Βιογραφικό Σημείωμα**

Η Σταυρούλα Λαμπρινέα είναι δασκάλα ειδικής αγωγής και εργάζεται στο ΚΕΣΥ Χανίων. Σπούδασε Παιδαγωγική στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και μετεκπαιδεύτηκε στην Ειδική Αγωγή στο Πανεπιστήμιο Κρήτης. Στη συνέχεια, οι μεταπτυχιακές σπουδές της στο UCL & στο Anna Freud Centre του Λονδίνου εξειδικεύτηκαν στην Ψυχαναλυτική Εξελικτική Ψυχολογία. Εκπόνησε κλινική άσκηση στην παρατήρηση γονέα-βρέφους και στις ομάδες γονέων-νηπίων στο Anna Freud Centre. Ειδικεύτηκε στο Mentalization-Based Treatment και στο Reflective Parenting (Anna Freud National Center for Children and Families).